

ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L4@regeringskansliet.se

Stockholm 2025-09-16

Ref Ju2025/00915

Remissyttrande: Betänkandet Säkerhetsskyddslagen – ytterligare kompletteringar (SOU 2025:42)

Transportföretagen är en bransch- och arbetsgivarorganisation för transportnäringsen. Inom våra sju förbund återfinns cirka 9 200 medlemsföretag med totalt omkring 200 000 anställda. Vi vill härmed framföra våra synpunkter på betänkandet SOU 2025:42.

Transportföretagens övergripande syn

Transportföretagen delar bedömningen att ett försämrat omvärldsläge kräver ett förstärkt säkerhetsskydd. Det är positivt att staten söker skarpa verktyg för att skydda Sveriges säkerhet. Samtidigt ser vi flera risker med att lagstiftningen i sin nuvarande utformning kan medföra oproportionerliga administrativa och ekonomiska påfrestningar för företag i transportsektorn.

Förslagen riskerar att hämma investeringar, skapa osäkerhet kring affärsrelationer och försvåra internationella samarbeten. Det är centralt att lagstiftningen utformas med större förutsebarhet, tydlighet och proportionalitet.

Stöd för principresonemangen i Svenskt Näringslivs remissvar

Transportföretagen ställer sig bakom flera av de principiella ståndpunkter som framförs i Svenskt Näringslivs remissvar. Det gäller särskilt:

- Behovet av en ny och oberoende konsekvensanalys med sektorsvis nedbrytning.
- Kravet på en tydligare proportionalitetsbedömning i förhållande till RF 2:17 om näringsfrihet.
- Förslaget att regeringen bör införa ett strukturerat ersättningssystem för kostnader kopplade till säkerhetsskyddsåtgärder, jämförbart med totalförsvarsrelaterade åtaganden.

Därutöver delar vi Svenskt Näringslivs uppfattning om vikten av rättssäkerhet, tydlighet i rollfördelningen mellan myndigheter och företag, behovet av förbättrad vägledning, samt kritiken mot bristande analys av de samlade konsekvenserna för näringslivet. Vi ser det som angeläget att det fortsatta lagstiftningsarbetet sker i nära dialog med näringslivets företrädare.

Transportsektorns specifika utmaningar

Transportföretagen välkomnar en stark och sammanhållen nationell säkerhetsskyddslagstiftning, men det är av yttersta vikt att den utformas så att onödig dubbelreglering, regelökning och kostnadsdrivande processer minimeras. Detta gäller särskilt för transportsektorns olika delar, som i varierande grad redan omfattas av nationella och internationella regelverk. Nedan följer några specifika utmaningar:

1. **Flygsektorn** är redan föremål för omfattande säkerhetsreglering via exempelvis EU:s luftfartsförordningar och nationell transportlagstiftning. Nya säkerhetsskyddskrav riskerar att skapa överlappande regelverk utan tillräcklig samordning, vilket i sin tur kan fördröja kritiska investeringar i infrastruktur, digitalisering och miljöomställning. Särskilt för flygsektorn är det avgörande att säkerhetsprövningar kan genomföras snabbt och rättssäkert. En förlängd handläggningstid vid registerkontroller riskerar att fördröja kritiska rekryteringar och därmed allvarligt påverka flygdriften.
2. **Hamnar och logistikverksamheter** samarbetar ofta med ett flertal externa aktörer, inklusive utländska operatörer, rederier och teknikleverantörer. Retroaktivt anmälningsplikt för redan ingångna avtal kan leda till betydande affärsrisker, rättslig osäkerhet och omfattande administrativt arbete för att utreda avtalens säkerhetsklassificering.
3. **IT-beroende verksamheter**, såsom spedition, kollektivtrafik och transportledningscentraler, använder ofta standardiserade eller molnbaserade lösningar från internationella leverantörer. Förslagen om anmälningsplikt och säkerhetsbedömning vid varje form av systemförändring kan hämma nödvändig teknikutveckling och skapa flaskhalsar i affärsprocesserna.
4. **Små och medelstora företag (SMF)** utgör ryggraden i svensk transportsektor, men har i regel inte egna säkerhetsspecialister eller interna jurister. Det är därför centralt att kravställningen anpassas efter företagens storlek och riskprofil. Tröskelvärden bör införas för vilka aktörer som omfattas av olika krav. Därtill bör tydlig vägledning, utbildningsstöd och mallar tillhandahållas av tillsynsmyndigheterna för att möjliggöra efterlevnad utan oproportionerlig belastning.
5. **Rekrytering och personalhantering** påverkas av de föreslagna utökade möjligheterna till registerkontroll av anställda och närstående. Transportsektorn har redan i dag utmaningar inom kompetensförsörjningen, särskilt för yrkesgrupper med krav på särskild behörighet, säkerhetsklassning eller teknisk specialistkompetens. Om säkerhetsprövningar upplevs som integritetskränkande eller svårtolkade riskerar det att ytterligare försvåra rekrytering och minska attraktionskraften för viktiga samhällsroller. De utökade registerkontrollerna innebär också risk för ökad administration hos arbetsgivarna, t.ex. fler samtal med den prövade och mer komplexa bedömningar. Detta måste hanteras så att inte den administrativa bördan för företagen växer oproportionerligt.

Avslutande synpunkter

Transportföretagen ser det som avgörande att förslagen kompletteras med:

- Tydlig vägledning från tillsynsmyndigheter.
- Rättvisande och förutsägbara förfaranden.
- Möjlighet till ersättning för företag som påverkas av ingripanden eller skärpta krav. Ersättningsfrågan är central. Vid ingripanden som leder till avbrutna förfaranden eller andra omfattande konsekvenser bör företag ha rätt till snabb och tillräcklig kompensation, i linje med principerna för totalförsvarsrelaterade åtaganden.
- Anpassning av lagstiftningen efter företagsstorlek och verksamhetsrisk för att undvika att SMF överbelastas.

Sammantaget önskar vi en fortsatt dialog om hur ett effektivt, förtroendeskapande och branschrelevant säkerhetsskydd kan byggas i partnerskap mellan stat och näringsliv. Detta förutsätter:

1. Ingen förlängd tidsåtgång – säkerhetsprövningen måste effektiviseras, inte fördröjas.
2. Ingen ökad administrativ börda – utvidgade registerkontroller får inte bli en praktisk och kostnadmässig belastning för flygbolagen.
3. Skydd för tidskritiska verksamheter – interimistiska ingripanden får inte hindra eller stoppa viktiga transporter annat än vid mycket allvarliga hot.
4. Tydliga regler för ersättning – företag måste ha rätt till snabb och tillräcklig kompensation om staten ingriper på ett sätt som får stora konsekvenser för driften.

Med vänlig hälsning

Transportföretagen

Tina Thorsell
Samhällspolitisk chef